

Els diners amagats

Negres juguen i guanyen

Malgrat l'amnistia que proposa el ministre Carlos Solchaga, el diner negre no es fia de les propostes de regularització i continua dormint en la clandestinitat. Les entitats financeres, els experts i fins i tot el Banc d'Espanya no són gaire optimistes sobre l'eficàcia de les noves normatives.

Carlos Solchaga no sembla que haja convençut els que tenen diners amagats. Segons els càlculs més creïbles hi ha gairebé tres bilions de pessetes en circulació clandestina a l'estat espanyol (el doble dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'exercici 1991-92).

La nova normativa, en vigor des del passat mes de juny no ha provocat una aflluència en massa dels defraudadors. Els titulars dels famosos Pagarés del Tresor -refugi del diner il·legal també ideat per Solchaga el 1986 per blanquejar l'economia submergida- poden regularitzar definitivament la seua situació adquirint un nou actiu públic, el deute especial o formalitzar una declaració complementària a Hisenda, sense cap sanció ni recàrrec fiscal durant sis mesos.

Malgrat totes les bones intencions del ministre, aquesta amnistia a mitges no ha donat els fruits esperats. A principi de novembre, quatre mesos després de la nova normativa de regularització fiscal, només 8.705 milions de pessetes provinents dels pagarés havien optat per la recent alternativa del deute especial. La xifra representa el 0,6 del total del diner clandestí espanyol, segons els càlculs dels especialistes.

L'altra opció per fer aflorar el diner

Com es fa negre

Aquestes són algunes de les fonts més comunes per a generar diner clandestí.

Tot tipus de tràfic il·legal. El narcotràfic és l'activitat que genera més diner negre, com qualsevol tipus de comerç il·legal.

Exportació-Importació. Les empreses poden facturar

a clients reals o ficticis factures amb quantitats que no corresponen als preus en curs estipulats pel mercat. Una variant pot ser l'emissió de factures inflades amb el consentiment, és clar, del destinatari. Les factures sense IVA també estan incloses en aquest capítol.

Hores extra i despeses di-

verses de les empreses. El pagament d'aquests conceptes per una empresa als seus empleats o clients és una de les formes més corrents i motiva l'existència d'una comptabilitat doble amb una caixa negra molt freqüentada.

Les reformes. Els particulars, no queden marginats del circuit de transformació del

diner blanc en negre. Un dels camins més populars consisteix en l'execució d'obres de reforma en els domicilis pagades sense cap justificat.

El joc. Els diners dels jocs d'atzar poden ser fàcilment amagats al control d'Hisenda encara que es beneficien d'una exenció tributària el primer any. **I.P.**

negre, la declaració complementària, que es pot utilitzar fins el 31 de desembre sense sancions ni recàrrecs, havia rebut 2.478 sol·licituds de regularització. Les dues xifres fan riure als especialistes en matèria fiscal, que no dubten a avançar que els resultats estan molt lluny d'aconseguir els objectius fixats pel govern.

Els fets demostren que els diners que no veuen mai el sol continuen circulant impunement pertot arreu. Per totes bandes, l'estratègia de Solchaga contra el diner negre està provocant reaccions negatives. Els sindicats majoritaris, UGT i CCOO, han denunciat la "ineficaç políti-

ca" del Ministeri d'Economia. Les dues centrals demanaven fa uns dies al govern "més voluntat de lluita contra el frau i alhora una política social més compromesa".

La proposta de canviar pagarés per deute especial, d'una altra banda, ha estat objecte de comentaris bastant crítics per part dels empresaris i dels representants de societats intermediàries, (bancs, caixes i agències financeres), que, per la seua feina diària, són els que més coneixen la realitat d'aquest negre assumpte. Fernando Abril Martorell, ara vice-president del Central-Hispano, va opinar la

passada setmana públicament el següent: "Haurien d'haver deixat els pagarés. Nosaltres vam dir oportunament al govern que això era un error i ara estem patint-ne les conseqüències".

Les valoracions negatives sobre les tàctiques dels *Solchaga-boys* contra el diner negre es produeixen inclús en els organismes més alts de control monetari. El que més mana al Banc d'Espanya, el governador Mariano Rubio, reconeixia sense pèls en la llengua que "el diner negre no va cap a la regularització fiscal i, en canvi, s'atresora en bitllets". Rubio en parlava en aquest to davant del Congrés dels diputats a Madrid, on havia estat invitat per a parlar de la situació monetaria espanyola actual. Rubio va matisar que "això no vol dir que la política fiscal siga dolenta, sinó que no ha arribat a aconseguir els seus objectius". No hi ha dubte que, segons afirmen la majoria dels observadors econòmics, el motiu de tantes preses per aflorar el diner negre està justificat per la necessitat de complir el calendari de la unificació econòmica europea a partir del 1993. La total llibertat de circulació de capitals estarà reconeguda i protegida per la llei a partir d'aquesta data i qualsevol ciutadà europeu podrà sense cap impediment transferir capital d'un país a un altre.

Davant aquesta expectativa, és lògic que els diners negres esperen pacientment l'obertura de les portes comunitàries de bat a bat. A més, les noves propostes de Solchaga del juny passat duen una sèrie de condicionants gens atractius perquè aparega el capital il·legal. Els pagarés, encara que sancionats lleugerament amb un interès del 5,5%, són molt més rendibles que el nou actiu públic especial. El rendiment d'aquesta última alternativa no va més enllà del 2%.

Ignasi Pellicer

Com es torna blanc

La transformació del diner negre en moneda legal s'ha convertit en una mena d'esport quotidià. Heus ací els vicis mercantils més habituals.

Bitllets premiats. Els intermediaris d'aquest negoci puint són nombrosos. Una persona agraciada per l'atzar amb un bitllet de loteria o qualsevol altre joc semblant no tardarà gaire temps a rebre, per poc

que es done a conèixer, distintes ofertes de compra del seu premi, sempre per una quantitat superior a la que havia de cobrar, aproximadament un 10% més.

Els "chaps". Algunes societats financeres han trobat en aquestes operacions un fructífer mitjà per a recollir fons de moneda clandestina. El *chap* (abreviatura de *cheque al por-*

tador) s'estén als clients especials que hi arriben amb un bon grapat de diner negre.

El *chap* es queda guardat en la mateixa entitat, però va produint interessos pactats entre el titular i la societat, comptabilitzats com a despeses diverses.

Compra-venda de propietats immobiliàries. És freqüent aprofitar dels diferents

preus fixats pel cadastre per a pagar una part de la compra legalment i la resta amb diners negres.

Obres d'art. Comprador i venedor són lliures per a estipular els preus de la transacció, fent-ne constar preus molt més alts que els del pagats realment.

I.P.